Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

12. listopada 2017.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Carinska unija – Carinski zakonik Zajednice – Članak 29. – Uvoz vozila – Određivanje carinske vrijednosti – Članak 78. – Revizija deklaracije – Članak 236. stavak 2. – Povrat uvozne carine – Rok od tri godine – Uredba (EEZ) br. 2454/93 – Članak 145. stavci 2. i 3. – Opasnost od neispravnosti – Rok od dvanaest mjeseci – Valjanost”

U predmetu C-661/15,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske), odlukom od 4. prosinca 2015., koju je Sud zaprimio 11. prosinca 2015., u postupku

**X BV**

protiv

**Staatssecretaris van Financiën,**

SUD (peto vijeće),

u sastavu: J. L. da Cruz Vilaça, predsjednik vijeća, E. Levits, A. Borg Barthet (izvjestitelj), M. Berger i F. Biltgen, suci,

nezavisni odvjetnik: H. Saugmandsgaard Øe,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 30. studenoga 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za X BV, L. E. C. Kanters, E. H. Mennes i L. G. C. A. Pfennings,

– za nizozemsku vladu, M. Bulterman i B. Koopman, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, L. Grønfeldt kao i M. Wasmeier i F. Wilman, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 30. ožujka 2017.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: nizozemski

## Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se, s jedne strane, na tumačenje članka 29. stavaka 1. i 3. te članka 78. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL 1992., L 302, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110.; u daljnjem tekstu: Carinski zakonik Zajednice) kao i članka 145. stavka 2. Uredbe Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe br. 2913/92 (SL 1993., L 253, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 1., str. 3.), kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 444/2002 od 11. ožujka 2002. (SL 2002., L 68, str. 11.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 11., str. 184.; u daljnjem tekstu: Provedbena uredba), i, s druge strane, na valjanost članka 145. stavka 3. Provedbene uredbe.

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva X BV i Staatssecretarisa van Financiën (državni tajnik za financije, Nizozemska) o odbijanju potonjeg njegovih zahtjeva za povrat carina na vozila.

## Pravni okvir

3 Članak 29. Carinskog zakonika u stavcima 1. i 3. propisuje:

„1. Carinska vrijednost uvezene robe njezina je transakcijska vrijednost, a to je stvarno plaćena ili plativa cijena za robu koja se prodaje radi izvoza u carinsko područje Zajednice, usklađena, tamo gdje je to potrebno, s člancima 32. i 33. pod uvjetom da:

(a) kupac nema ograničenja u raspolaganju robom ili uporabi robe, osim ograničenja koja:

– su određena zakonom ili ih zahtijeva javna vlast u Zajednici,

– ograničavaju zemljopisno područje gdje se roba može preprodati

ili

– ne utječu znatno na vrijednost robe;

(b) prodaja ili cijena ne podliježu nekom uvjetu ili ograničenju čija se vrijednost ne može utvrditi s obzirom na robu koja se vrednuje;

(c) nikakva naknada od naknadne preprodaje, raspolaganja robom ili uporabe robe od strane kupca neće biti izravno ili neizravno dostavljena prodavatelju, osim ako je moguće izvršiti odgovarajuće usklađenje s člankom 32.;

i

(d) kupac i prodavatelj nisu međusobno povezani ili, ako jesu, da je transakcijska vrijednost prihvatljiva za carinske svrhe u skladu sa stavkom 2.

[…]

3.

(a) Cijena koja se stvarno plaća ili koju treba platiti jest ukupno učinjeno plaćanje ili plaćanje koje treba izvršiti kupac u korist prodavatelja za uvezenu robu i uključuje sva plaćanja koja je kao uvjet prodaje za uvezenu robu učinio ili će učiniti kupac prema prodavatelju ili trećoj osobi da bi

se ispunila obveza prodavatelja. Plaćanje ne treba nužno biti u obliku prijenosa novca. Plaćanje se može obaviti i kreditnim pismom ili dogovorenim instrumentom plaćanja i može se obaviti izravno ili neizravno.

(b) Radnje koje poduzima kupac o vlastitome trošku, uključujući i tržišne djelatnosti, osim onih za koje je u članku 32. predviđeno usklađenje, ne smatraju se neizravnim plaćanjem prodavatelju, čak i onda kad se može smatrati da su bile poduzete u korist prodavatelja ili u dogovoru s prodavateljem, i njihov se trošak ne dodaje stvarno plaćenoj ili plativoj cijeni pri određivanju carinske vrijednosti uvezene robe."

4 U skladu s člankom 78. istog zakonika:

„1. Carinska tijela mogu, po službenoj dužnosti ili na zahtjev deklaranta, izmijeniti deklaraciju nakon puštanja robe.

2. Carinska tijela mogu, nakon puštanja robe i radi utvrđivanja točnosti podataka navedenih u deklaraciji, provjeriti trgovačke isprave i podatke koji se odnose na uvozne ili izvozne radnje u vezi s tom robom ili naknadne trgovačke radnje u koje su te robe uključene. Takve provjere mogu se izvršiti u prostorijama deklaranta ili svake druge osobe koja je izravno ili neizravno poslovno uključena u navedene radnje ili u prostorijama bilo koje osobe koja posjeduje navedene isprave i podatke u poslovne svrhe. Tijela mogu također pregledati robu, ako je još uvijek dostupna.

3. Ako se revizijom deklaracije ili naknadnom provjerom utvrdi da su odredbe, koje uređuju određeni carinski postupak, bile primijenjene na temelju netočnih ili nepotpunih podataka, carinska tijela, u skladu s bilo kojim utvrđenim odredbama poduzimaju potrebne mjere da bi se slučaj, sukladno novim raspoloživim podacima, uredio."

5 Članak 236. Carinskog zakonika glasi kako slijedi:

„1. Uvozne ili izvozne carine vraćaju se do iznosa za koji se dokaže da u trenutku plaćanja iznos tih carina nije bio zakonski utemeljen ili da je iznos uknjižen protivno članku 220. stavku 2.

Uvozne ili izvozne carine otpuštaju se do iznosa za koji se dokaže da u trenutku knjiženja iznos tih carina nije bio zakonski utemeljen ili da je iznos uknjižen protivno članku 220. stavku 2.

Povrat ili otpust ne odobrava se kad su činjenice koje su dovele do plaćanja ili knjiženja iznosa koji nije zakonski utemeljen rezultat prijevarnog postupanja određene osobe.

2. Uvozne ili izvozne carine vraćaju se ili otpuštaju nakon podnošenja zahtjeva carinarnici u roku od tri godine od dana kad je o iznosu tih carina obaviješten dužnik.

Rok će se produljiti ako osoba pruži dokaz da je bila spriječena podnijeti zahtjev u navedenom roku zbog nepredviđenih okolnosti ili više sile.

Ako sama carinska tijela u ovom roku otkriju postojanje jedne od nepravilnosti iz stavka 1. podstavaka prvog i drugog, ona vraćaju ili opraštaju dug po službenoj dužnosti."

6 Članak 238. stavci 1. i 4. navedenog zakonika propisuje:

„1. Uvozne carine vraćaju se ili otpuštaju do iznosa za koji se dokaže da je iznos tih carina knjižen za robu koja je puštena u odgovarajući carinski postupak, a uvoznik je vratio robu zbog toga što je […] imala nedostatke ili nije odgovarala uvjetima utvrđenim ugovorom temeljem kojeg je roba uvezena, […]

[…]

4. Uvozne carine vraćaju se ili otpuštaju iz razloga navedenih u stavku 1. ako se podnese zahtjev nadležnoj carinarnici u roku od 12 mjeseci od dana kad je o iznosu tih carina obaviješten dužnik.

[…]”

7 Članak 145. Provedbene uredbe propisuje:

„[…]

2. Nakon puštanja robe u slobodni promet, prilagodba cijene koja je uistinu plaćena ili koja se mora platiti izvršena od strane prodavača u korist kupca može se uzeti u obzir za određivanje carinske vrijednosti u skladu s člankom 29. Zakonika ako se na zadovoljstvo carinskih tijela uspije dokazati da:

(a) je roba bila neispravna u trenutku utvrđenom u članku 67. Zakonika;

(b) je prodavač izvršio prilagodbu cijene u provođenju obveze jamstva predviđene kupoprodajnim ugovorom koji je sklopljen prije puštanja robe u slobodni promet;

(c) neispravnost robe nije već uzeta u obzir u odgovarajućem prodajnom ugovoru.

3. Cijena koja je uistinu plaćena ili koja se mora platiti za tu robu, prilagođena u skladu sa stavkom 2., može se uzeti u obzir samo ako je ta prilagodba izvršena u roku od 12 mjeseci nakon datuma primitka deklaracije o puštanju robe u slobodni promet.”

## Glavni postupak i prethodna pitanja

8 Društvo X kupuje automobile od proizvođača sa sjedištem u Japanu te ih pušta u slobodni promet na području Europske unije. To društvo automobile prodaje koncesionarima koji ih preprodaju krajnjim korisnicima.

9 U kolovozu 2007. društvo X pustilo je u slobodni promet osobne automobile tipa A (u daljnjem tekstu: automobili tipa A) i osobne automobile tipa D (u daljnjem tekstu: automobili tipa D). U ožujku 2008. društvo X pustilo je u slobodni promet osobne automobile tipa C (u daljnjem tekstu: automobili tipa C). Carinska vrijednost tih triju tipova vozila je u skladu s člankom 29. Carinskog zakonika utvrđena na temelju kupovne cijene koju je društvo X platilo proizvođaču. Društvo X platilo je carinu koju je utvrdio Inspecteur van de Belastingdienst/Douane (porezni inspektor, Nizozemska; u daljnjem tekstu: inspektor).

10 Nakon puštanja u slobodni promet automobila tipa A, proizvođač je zatražio od društva X da pozove sve vlasnike automobila tog tipa da dogovore sastanak s koncesionarom kako bi im se besplatno zamijenila spojka upravljača. Društvo X koncesionarima je vratilo troškove te zamjene. Proizvođač je potom vratio te troškove društvu X na temelju obveze jamstva iz prodajnog ugovora koji je sklopio s tim društvom. Do tog povrata došlo je u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma primitka deklaracije o puštanju automobila tipa A u slobodni promet.

11 Nakon puštanja u slobodni promet automobila tipa D i tipa C, ta su vozila imala nedostatke na, redom, šarkama vrata i gumenim brtvama. Dotični su koncesionari popravili te nedostatke 2010. na temelju jamstva koje dodjeljuju. Društvo X je, ponovno, vratilo troškove tih popravaka koncesionarima, na temelju obveze jamstva iz prodajnog ugovora koji je s njima sklopilo. Proizvođač je zatim vratio te troškove društvu X na temelju obveze jamstva koja proizlazi iz prodajnog ugovora koji je sklopio s tim društvom.

12 Dopisom od 10. svibnja 2010. društvo X je na temelju članka 236. Carinskog zakonika zahtijevalo djelomičan povrat carine koju je platilo za automobile tipa A, C i D. Zahtjev se temeljio na činjenici da se carinska vrijednost svakog predmetnog automobila *a posteriori* pokazala nižom od prvobitne carinske vrijednosti. Prema mišljenju društva X, razlika između prvobitne carinske vrijednosti i stvarne carinske vrijednosti odgovarala je iznosu naknade koji je to društvo isplatilo proizvođaču za svako vozilo.

13 Inspektor je smatrao da se taj zahtjev odnosi na prilagodbu cijene, koja je za predmetne automobile uistinu plaćena, izvršenu od strane proizvođača u korist društva X, u smislu članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe. Međutim, odbio je taj zahtjev u pogledu automobila tipa A jer oni nisu bili „neispravni" u smislu navedene odredbe. Inspektor je odbio i zahtjev za povrat carine u pogledu automobila tipova D i C jer je istekao rok od 12 mjeseci nakon datuma primitka uvozne deklaracije u kojem prodavatelj mora izvršiti isplatu kupcu, a koji je predviđen člankom 145. stavkom 3. Provedbene uredbe.

14 Rechtbank Noord-Holland (Regionalni sud Noord-Holland, Nizozemska), pred kojim je vođen prvostupanjski postupak, odbio je tužbu društva X protiv inspektorovih odluka o odbijanju. Taj je sud, među ostalim, presudio da društvo X nije dokazalo da su na datum primitka uvozne deklaracije automobili tipa A bili neispravni u smislu članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe jer, prema mišljenju tog suda, da bi se primijenila ta odredba, nije dovoljno dokazati „opasnost ili mogućnost da postoji nedostatak".

15 Sud koji je uputio zahtjev i koji odlučuje u žalbenom postupku, kao prvo, pita koji je točan doseg članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe u pogledu automobila tipa A. Taj sud u tom pogledu ističe da prodavateljev povrat troškova zamjene spojke upravljača odgovara smanjenju kupovne cijene tih automobila nakon njihova uvoza te da to smanjenje proizlazi iz zaključka da su ti automobili imali grešku u proizvodnji tako da je postojala opasnost da spojka postane neispravna pri uporabi. Proizvođač je, zbog predostrožnosti, zamijenio tu spojku za sva predmetna vozila.

16 Sud koji je uputio zahtjev navodi, u skladu s inspektorovim mišljenjem i pozivajući se na Zbornik tekstova o carinskoj vrijednosti, da se članak 145. stavak 2. Provedbene uredbe isključivo može odnositi na slučajeve u kojima je *a posteriori* utvrđeno da je na datum primitka deklaracije o puštanju u slobodni promet roba uistinu bila neispravna. Taj sud, međutim, smatra i da se tu odredbu može šire tumačiti te da se odnosi i na slučaj kada je na datum primitka navedene deklaracije utvrđeno da postoji opasnost povezana s proizvodnjom da će uvezena roba uistinu postati neispravna.

17 Ako bi Sud presudio da se članak 145. stavak 2. Provedbene uredbe ne primjenjuje na ovaj slučaj, sud koji je uputio zahtjev pita treba li na temelju članka 29. stavaka 1. i 3. Carinskog zakonika u vezi s njegovim člankom 78., s obzirom na presudu od 19. ožujka 2009., Mitsui & Co. Deutschland (C-256/07, EU:C:2009:167), smanjenje prvotno ugovorene cijene koje je proizvođač odobrio društvu X smatrati smanjenjem carinske vrijednosti automobila tipa A. Naime, ako bi se nakon uvoza robe utvrdilo da na dan tog uvoza postoji opasnost da predmetna roba postane neispravna prije isteka roka jamstva, tako da bi bila neupotrebljiva, to bi imalo negativne posljedice na njezinu ekonomsku vrijednost te stoga na carinsku vrijednost.

18 Kao drugo, kad je riječ o automobilima tipova C i D, sud koji je uputio zahtjev postavlja pitanje o valjanosti roka od dvanaest mjeseci predviđenog člankom 145. stavkom 3. Provedbene uredbe.

19 Taj sud u ovom slučaju ističe da je proizvođač društvu X vratio troškove popravka pokvarenih dijelova automobila tih dvaju tipova na temelju ugovorne obveze jamstva, što treba smatrati prilagodbom cijene koja je plaćena za automobile o kojima je riječ. Međutim, tu se prilagodbu ne može uzeti u obzir za određivanje carinske vrijednosti zato što nije izvršena u roku od dvanaest mjeseci, predviđenom tim člankom 145. stavkom 3.

20 On naglašava da razlozi za određivanje tog roka ne proizlaze jasno iz uvodnih izjava Provedbene uredbe. U tom se pogledu poziva na presudu od 19. ožujka 2009., Mitsui & Co. Deutschland (C-256/07, EU:C:2009:167), u skladu s kojom je Sud presudio da je članak 29. stavci 1. i 3. temelj za povrat ili otpust carine. Stoga sud koji je uputio zahtjev pita je li rok od dvanaest mjeseci predviđen člankom 145. stavkom 3. Provedbene uredbe u skladu s člankom 29. Carinskog zakonika u vezi s njegovim člankom 78., s obzirom na to da tim odredbama nije predviđen rok za usklađivanja carinske vrijednosti nakon prilagodbe cijene, te s člankom 236. tog zakonika s obzirom na to da je njime predviđen rok od tri godine za podnošenje zahtjevâ za povrat carine.

21 U tim je okolnostima Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. a) Treba li članak 145. stavak 2. Provedbene uredbe u vezi s člankom 29. stavcima 1. i 3. Carinskog zakonika tumačiti na način da se pravilom koje je njime predviđeno također obuhvaća slučaj u kojem je utvrđeno da je na datum primitka deklaracije za robu postojala opasnost, povezana s proizvodnjom, da će sastavni dio robe pri uporabi postati neispravan i u kojem prodavatelj u tom pogledu, u okviru izvršavanja ugovorne obveze jamstva u odnosu na kupca, odobrava smanjenje cijene u obliku povrata troškova koji su nastali kupcu za preinake na robi kako bi se izbjegla navedena opasnost?

b) Ako pravilo iz članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe ne vrijedi u slučaju iz točke a), omogućuje li sam članak 29. stavci 1. i 3. Carinskog zakonika u vezi s člankom 78. [tog] zakonika smanjenje deklarirane carinske vrijednosti nakon odobrenja smanjenja cijene navedenog u točki a)?

2. Protivi li se uvjet iz članka 145. stavka 3. Provedbene uredbe za izmjenu carinske vrijednosti koja se njime predviđa, prema kojem se prilagodba cijene, koja je za robu uistinu plaćena ili koja se mora platiti, mora izvršiti u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma primitka deklaracije o puštanju robe u slobodni promet, člancima 78. i 236. Carinskog zakonika u vezi s člankom 29. [tog] zakonika?”

## O prethodnim pitanjima

### Prvo pitanje

22 Svojim prvim pitanjem točkom a) sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 145. stavak 2. Provedbene uredbe u vezi s člankom 29. stavcima 1. i 3. Carinskog zakonika tumačiti na način da je njime obuhvaćena situacija, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, u kojoj je utvrđeno da na datum primitka deklaracije o puštanju u slobodni promet robe postoji opasnost, povezana s proizvodnjom, da će ta roba pri uporabi postati neispravna i u kojoj prodavatelj u tom pogledu, u okviru izvršavanja ugovorne obveze jamstva u odnosu na kupca, odobrava smanjenje cijene u obliku povrata troškova koji su nastali kupcu za preinake na robi kako bi se izbjegla navedena opasnost.

23 Sud koji je uputio zahtjev osobito pita koji je doseg „neispravnosti” koju uvezena roba mora imati, u smislu članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe, kako bi se prilagodba cijene koja je uistinu plaćena za tu robu izvršena od strane prodavatelja mogla uzeti u obzir za određivanje carinske vrijednosti u skladu s člankom 29. Carinskog zakonika.

24 Odmah treba pojasniti da je nesporno da je za automobile tipa A, zbog njihove proizvodnje, postojala opasnost od neispravnosti njihove spojke upravljača.

25 Valja navesti da Provedbenom uredbom nije definiran pojam neispravne robe i da se potonjom radi utvrđenja značenja i dosega tog pojma ne upućuje na pravo država članica.

26 U tim okolnostima, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, kako bi se osigurala ujednačena primjena prava Unije i poštovalo načelo jednakosti, navedeni pojam treba tumačiti autonomno i ujednačeno u čitavoj Uniji (vidjeti u tom smislu presude od 12. prosinca 2013., Christodoulou i dr., C-116/12, EU:C:2013:825, t. 34. i navedenu sudsku praksu i od 3. rujna 2014., Deckmyn i Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, t. 14.).

27 Stoga, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, značenje i doseg pojma „neispravne robe" treba utvrditi u skladu s njegovim uobičajenim smislom u svakodnevnom jeziku, vodeći pritom računa o kontekstu u kojem se on koristi i ciljevima koji se žele postići propisima čiji je sastavni dio (presude od 22. prosinca 2008., Wallentin-Hermann, C-549/07, EU:C:2008:771, t. 17. i od 22. studenoga 2012., Probst, C-119/12, EU:C:2012:748, t. 20.).

28 U njegovom uobičajenom smislu u svakodnevnom jeziku pojmom „neispravne robe" označava se, kao što je napomenula Europska komisija, sva roba koja nema svojstva koja se s pravom mogu očekivati, uzimajući u obzir narav te robe i sve relevantne okolnosti. Stoga se izrazom „neispravna" označava roba koja nema potrebna svojstva ili koja je nedovoljne kvalitete.

29 Ta definicija uostalom odgovara definiciji neispravnog proizvoda koja je predviđena u članku 6. stavku 1. Direktive Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (SL 1985., L 210, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 22., str. 3.). U skladu s tom odredbom, proizvod je neispravan kad ne pruža sigurnost koju osoba ima pravo očekivati, s obzirom na sve okolnosti, uključujući predstavljanje proizvoda, uporabu proizvoda, tj. način na koji bi bilo razumno očekivati da bi se proizvod mogao koristiti kao i vrijeme kada je proizvod stavljen na tržište.

30 U okolnostima glavnog predmeta, s obzirom na narav predmetne robe, tj., automobila, i predmetnog dijela, tj., spojke upravljača, opravdano je i razumno zahtijevati viši stupanj sigurnosti, s obzirom na velike opasnosti povezane s njezinom uporabom za fizički integritet i život vozačâ, putnikâ i trećih osoba, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 32. svojeg mišljenja. Taj zahtjev sigurnosti nije ispunjen ako postoji opasnost, povezana s proizvodnjom, od neispravnosti spojke upravljača tako da navedena roba nema svojstva koja se od nje s pravom mogu očekivati i da ju stoga treba smatrati neispravnom.

31 U takvim okolnostima, opasnost od neispravnosti, povezane s proizvodnjom robe kao što su automobili, podrazumijeva da je ta roba „neispravna" u smislu članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe otkad je proizvedena i stoga, *a fortiori*, od trenutka njezina uvoza na područje Unije.

32 To tumačenje „neispravnosti", u smislu članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe, potvrđuju ciljevi kao i kontekst u koji se ta odredba uklapa.

33 Naime, u odnosu na cilj koji se želi postići, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da propisi Unije koji se odnose na carinske procjene imaju za cilj uspostavljanje pravičnog, jedinstvenog i neutralnog sustava koji isključuje uporabu arbitrarnih i fiktivnih carinskih vrijednosti (presuda od 12. prosinca 2013., Christodoulou i dr., C-116/12, EU:C:2013:825, t. 36. i navedena sudska praksa).

34 Kad je riječ o kontekstu u koji se uklapa članak 145. stavak 2. Provedbene uredbe, treba podsjetiti da se tom odredbom pojašnjava opće pravilo utvrđeno člankom 29. Carinskog zakonika (presuda od 19. ožujka 2009., Mitsui & Co. Deutschland, C-256/07, EU:C:2009:167, t. 27.).

35 Na temelju tog članka 29. carinsku vrijednost uvezene robe čini njezina transakcijska vrijednost, a to je stvarno plaćena ili plativa cijena za robu koja se prodaje radi izvoza u carinsko područje Unije, uz iznimku usklađivanja, tamo gdje je potrebno, s člancima 32. i 33. istog zakonika.

36 U tom je pogledu Sud pojasnio da, ako stvarno plaćena ili plativa cijena za robu predstavlja, kao opće pravilo, temelj izračuna carinske vrijednosti, tada je cijena podatak koji eventualno valja uskladiti gdje je to potrebno kako bi se spriječilo da se odredi arbitrarna ili fiktivna carinska vrijednost (presuda od 12. prosinca 2013., Christodoulou i dr., C-116/12, EU:C:2013:825, t. 39. i navedena sudska praksa).

37 Naime, carinska vrijednost mora odražavati stvarnu ekonomsku vrijednost uvezene robe i voditi računa o svim sastavnim dijelovima te robe koji imaju ekonomsku vrijednost (presuda od 15. srpnja 2010., Gaston Schul, C-354/09, EU:C:2010:439, t. 29. i navedena sudska praksa).

38 Međutim, postojanjem opasnosti, povezane s proizvodnjom, da roba, kao takva i bez obzira na ostvarenje te opasnosti, bude neispravna prilikom uporabe umanjuje se njezina ekonomska vrijednost, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 34. svojeg mišljenja.

39 Komentar br. 2 iz Zbornika tekstova o carinskoj vrijednosti, na koji se poziva sud koji je uputio zahtjev, ne može dovesti u pitanje zaključak iz točke 31. ove presude, budući da se, usto što je pravno neobvezujući, situacija na koju se taj komentar odnosi razlikuje od one o kojoj je riječ u glavnom predmetu u kojoj postoji opasnost, povezana s proizvodnjom, da sva vozila uistinu postanu neispravna pri uporabi, koja zahtijeva zamjenu spojke upravljača za sva predmetna vozila.

40 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje točku a) treba odgovoriti tako da članak 145. stavak 2. Provedbene uredbe u vezi s člankom 29. stavcima 1. i 3. Carinskog zakonika treba tumačiti na način da je njime obuhvaćena situacija, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, u kojoj je utvrđeno da na datum primitka deklaracije o puštanju u slobodni promet robe postoji opasnost, povezana s proizvodnjom, da će ta roba pri uporabi postati neispravna i u kojoj prodavatelj u tom pogledu, u okviru izvršavanja ugovorne obveze jamstva u odnosu na kupca, odobrava smanjenje cijene u obliku povrata troškova koji su nastali kupcu za preinake na robi kako bi se izbjegla navedena opasnost.

41 Iz toga slijedi da nije potrebno odgovoriti na prvo pitanje točku b), koje je sud koji je uputio zahtjev postavio podredno.

**Drugo pitanje**

42 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita je li članak 145. stavak 3. Provedbene uredbe, time što predviđa rok od dvanaest mjeseci nakon datuma primitka deklaracije o puštanju robe u slobodni promet, u kojem se prilagodba cijene koja je za robu uistinu plaćena ili koja se mora platiti mora izvršiti, nevaljan s obzirom na članak 29. Carinskog zakonika u vezi s njegovim člancima 78. i 236..

43 Sud koji je uputio zahtjev izražava sumnju u pogledu sukladnosti članka 145. stavka 3. Provedbene uredbe s Carinskim zakonikom s obzirom na to da ako usklađivanje carinske vrijednosti uvezene robe proizlazi iz prilagodbe cijene na temelju članka 145. stavka 2. te uredbe, to bi prouzročilo skraćivanje roka od tri godine predviđenog člankom 236. stavkom 2. Carinskog zakonika, u kojem se može podnijeti zahtjev za povrat carine.

44 Treba istaknuti da je Provedbena uredba donesena na temelju članka 247. Carinskog zakonika, kako je izmijenjen Uredbom (EZ) br. 2700/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2000. (SL 2000., L 311, str. 17.), kojom je preuzeta odredba u biti istovjetna članku 249. tog zakonika. Navedeni članak 247. dovoljna je osnova za ovlašćivanje Komisije za donošenje provedbenih pravila tog zakonika (vidjeti u tom smislu presude od 11. studenoga 1999., Söhl & Söhlke, C-48/98, EU:C:1999:548, t. 35. i od 8. ožujka 2007., Thomson i Vestel France, C-447/05 i C-448/05, EU:C:2007:151, t. 23.).

45 Iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da je Komisija ovlaštena donositi sve provedbene mjere koje su potrebne ili korisne za provedbu osnovnog propisa, ako nisu protivne njemu ili provedbenoj uredbi Vijeća Europske unije (vidjeti osobito presudu od 11. studenoga 1999., Söhl & Söhlke, C-48/98, EU:C:1999:548, t. 36. i navedenu sudsku praksu). Komisija u tom pogledu raspolaže stanovitom marginom prosudbe (vidjeti u tom smislu presude od 8. ožujka 2007., Thomson i Vestel France, C-447/05 i C-448/05, EU:C:2007:151, t. 25. i od 13. prosinca 2007., Asda Stores, C-372/06, EU:C:2007:787, t. 45.).

46 U ovom slučaju, kad je riječ o potrebnoj ili korisnoj naravi roka od dvanaest mjeseci predviđenog člankom 145. stavkom 3. Provedbene uredbe, treba istaknuti da se ipak ne mogu prihvatiti argumenti koje je s tim u vezi iznijela Komisija.

47 Naime, kao prvo, Komisija smatra da je navedeni rok koristan, štoviše potreban, za provedbu članka 29. Carinskog zakonika jer se njime omogućuje suzbijanje opasnosti od pogreške ili prijevare prilikom primjene članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe, s obzirom na teškoće u određivanju u kojem je trenutku nedostatak utvrđen.

48 S tim u vezi treba utvrditi da je prvom materijalnom pretpostavkom iz te odredbe predviđeno da se na zadovoljstvo carinskih tijela mora uspjeti dokazati da je roba bila neispravna u trenutku primitka deklaracije o njezinu puštanju u slobodni promet.

49 U tim okolnostima, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 45. svojeg mišljenja, nije potrebno, čak ni korisno, podrediti prilagodbu carinske vrijednosti dodatnom zahtjevu prema kojem se prilagodba cijene mora izvršiti u roku od dvanaest mjeseci od datuma primitka deklaracije o puštanju u slobodni promet.

50 Kao drugo, Komisija se poziva na potrebu da se zajamči pravna sigurnost i ujednačena primjena članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe.

51 S tim u vezi treba istaknuti da se u skladu s člankom 236. stavkom 2. Carinskog zakonika uvozne ili izvozne carine vraćaju ili otpuštaju nakon podnošenja zahtjeva carinarnici u roku od tri godine od dana kad je o iznosu tih carina obaviješten dužnik. Drugim riječima, ako dužnik ima pravo na povrat nakon usklađivanja carinske vrijednosti robe koju je uvezao na temelju članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe, taj će se povrat izvršiti samo ako je zahtjev podnesen u roku od tri godine predviđenom člankom 236. stavkom 2. Carinskog zakonika, i to na jednak način kao i bilo koji drugi zahtjev podnesen na temelju tog članka 236.

52 Stoga je teško zamisliti zbog čega taj rok, u slučaju zahtjeva za povrat koji se temelji na neispravnosti robe u smislu članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe, ne bi osigurao odgovarajući stupanj pravne sigurnosti i ujednačenosti u korist carinske uprave država članica, poput zahtjeva za povrat koji se temelje na drugom razlogu i koji su podneseni na temelju članka 236. Carinskog zakonika.

53 Kao treće, ne može se prihvatiti argument koji se temelji na usklađivanju roka utvrđenog u članku 145. stavku 3. Provedbene uredbe s jednako dugim rokom predviđenim člankom 238. stavkom 4. Carinskog zakonika.

54 Naime, članak 238. stavak 4. Carinskog zakonika uređuje situaciju koja se razlikuje od one iz članka 145. stavka 3. Provedbene uredbe jer se odnosi na povrat ili otpust uvoznih carina kad uvoznik vrati robu zato što je imala nedostatke ili nije odgovarala uvjetima utvrđenim ugovorom. Za razliku od toga, kupac iz članka 145. stavka 3. Provedbene uredbe ne zna za postojanje nedostatka koji utječe na robu u trenutku uvoza.

55 Iz toga slijedi da rok od dvanaest mjeseci predviđen člankom 145. stavkom 3. Provedbene uredbe nije potreban ni koristan za provedbu Carinskog zakonika.

56 U svakom slučaju, kad je riječ o sukladnosti članka 145. stavka 3. Provedbene uredbe s Carinskim zakonikom, treba utvrditi da je ta odredba protivna članku 29. tog zakonika u vezi s njegovim člankom 78. i člankom 236. stavkom 2..

57 Naime, treba podsjetiti, kao što proizlazi iz točaka 34. i 35. ove presude, da je člankom 29. utvrđeno opće pravilo u skladu s kojim carinska vrijednost uvezene robe mora odgovarati njezinoj transakcijskoj vrijednosti, odnosno, stvarno plaćenoj ili plativoj cijeni za robu, te da je to opće pravilo pojašnjeno u članku 145. stavku 2. Provedbene uredbe.

58 Iz presude od 19. ožujka 2009., Mitsui & Co. Deutschland (C-256/07, EU:C:2009:167, t. 36.), proizlazi da se članak 145. stavci 2. i 3. Provedbene uredbe, kako je uveden Uredbom br. 444/2002, ne primjenjuje na slučajeve nastale prije stupanja na snagu potonje uredbe zbog toga što bi tom odredbom bila dovedena u pitanje legitimna očekivanja dotičnih gospodarskih subjekata. Sud je smatrao da je to vrijedilo zato što su nadležna carinska tijela primjenjivala opći rok od tri godine predviđen člankom 236. stavkom 2. Carinskog zakonika u slučaju prilagodbe transakcijske vrijednosti robe nakon uvoza zbog njezine neispravnosti, a radi određivanja njezine carinske vrijednosti.

59 Člankom 145. stavkom 3. Provedbene uredbe propisano je da se prilagodba cijene u skladu sa stavkom 2. može uzeti u obzir za određivanje carinske vrijednosti samo ako je ona izvršena u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma primitka deklaracije o puštanju robe u slobodni promet. Stoga, ako do takve prilagodbe cijene dođe nakon isteka roka od dvanaest mjeseci, predviđenog u tom članku 145. stavku 3., carinska vrijednost uvezene robe neće odgovarati njezinoj transakcijskoj vrijednosti u smislu članka 29. Carinskog zakonika te ju se više neće moći uskladiti.

60 Iz toga slijedi da, kao što je to nezavisni odvjetnik naveo u točki 60. svojeg mišljenja, članak 145. stavak 3. Provedbene uredbe, uz povredu članka 29. Carinskog zakonika, dovodi do određivanja carinske vrijednosti koja ne odgovara transakcijskoj vrijednosti robe, kako je prilagođena nakon njezina uvoza.

61 Treba podsjetiti i da je na temelju članka 78. Carinskog zakonika carinskim tijelima dopušteno na zahtjev deklaranta izmijeniti carinsku deklaraciju nakon puštanja robe i, ovisno o slučaju, vratiti preplaćeni iznos ako uvozna carina koju je deklarant platio u trenutku plaćanja prelazi onu koja je propisana zakonom. Taj se povrat može izvršiti na temelju članka 236. Carinskog zakonika ako se ispune pretpostavke propisane tom odredbom, tj., među ostalim, poštovanje roka u načelu od tri godine koji je predviđen za podnošenje zahtjeva za povrat (vidjeti u tom smislu presudu od 20. listopada 2005., Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, t. 53. i 54.).

62 Sud je s tim u vezi presudio da se članak 78. Carinskog zakonika primjenjuje na moguće izmjene podataka uzete u obzir za određivanje carinske vrijednosti i, posljedično, uvozne carine. Stoga, izmjena carinske vrijednosti zbog „neispravnosti" uvezene robe, u smislu članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe, može se izvršiti revizijom carinske deklaracije na temelju članka 78. Carinskog zakonika.

63 Iz toga slijedi, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 62. svojeg mišljenja, da na temelju članka 29. Carinskog zakonika u vezi s njegovim člankom 78. i člankom 236. stavkom 2., dužnik može dobiti povrat uvozne carine, razmjerno smanjenju carinske vrijednosti zbog primjene članka 145. stavka 2. Provedbene uredbe, sve do isteka roka od tri godine od datuma od kojeg je obaviješten o tom iznosu carine.

64 Međutim, člankom 145. stavkom 3. te uredbe ta je mogućnost sužena na rok od dvanaest mjeseci s obzirom na to da se izmjena carinske vrijednosti zbog primjene članka 145. stavka 2. navedene uredbe može uzeti u obzir samo ako je prilagodba cijene izvršena u roku od dvanaest mjeseci.

65 Posljedično, članak 145. stavak 3. Provedbene uredbe protivan je članku 29. Carinskog zakonika u vezi s njegovim člankom 78. i člankom 236. stavkom 2..

66 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo pitanje treba odgovoriti tako da je nevaljan članak 145. stavak 3. Provedbene uredbe, time što predviđa rok od dvanaest mjeseci nakon datuma primitka deklaracije o puštanju robe u slobodni promet, u kojem se prilagodba cijene koja je za robu uistinu plaćena ili koja se mora platiti mora izvršiti.

## Troškovi

67 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (peto vijeće) odlučuje:

1. **Članak 145. stavak 2. Uredbe Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice, kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 444/2002 od 11. ožujka 2002., u vezi s člankom 29. stavcima 1. i 3. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice, treba tumačiti na način da je njime obuhvaćena situacija, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, u kojoj je utvrđeno da na datum primitka deklaracije o puštanju robe u slobodni promet robe postoji opasnost, povezana s proizvodnjom, da će ta roba pri uporabi postati neispravna i u kojoj prodavatelj u tom pogledu, u okviru izvršavanja ugovorne obveze jamstva u odnosu na kupca, odobrava smanjenje cijene u obliku povrata troškova koji su nastali kupcu za preinake na robi kako bi se izbjegla navedena opasnost.**

2. **Članak 145. stavak 3. Uredbe br. 2454/93, kako je izmijenjena Uredbom br. 444/2002, time što predviđa rok od dvanaest mjeseci nakon datuma primitka deklaracije o puštanju robe u slobodni promet, u kojem se prilagodba cijene koja je za robu uistinu plaćena ili koja se mora platiti mora izvršiti, nevaljan je.**

Potpisi